

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ИННОВАЦИИ

Выпуск 31

2007

НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК УКРАИНЫ

ИНСТИТУТ ПРОБЛЕМ РЫНКА
И ЭКОНОМИКО-ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ИННОВАЦИИ

ВЫПУСК 31

*Инновационные технологии мониторинга
и регулирования поведением экономических систем*

Одесса — 2007

ББК 65.012.1
УДК (1)+332.146.3

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ИННОВАЦИИ. Выпуск 31: Инновационные технологии мониторинга и регулирования поведением экономических систем. Сборник научных работ. — Одесса: Институт проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины, 2007. — 234 с.

Главный редактор

Буркинский Б.В., академик НАН Украины, доктор экономических наук, профессор

Редакционная коллегия

Чумаченко Н.Г., академик НАН Украины, доктор экономических наук, профессор
Харичков С.К., доктор экономических наук, профессор, заместитель главного редактора
Бутенко А.И., доктор экономических наук, профессор
Галушкина Т.П., доктор экономических наук, профессор
Зверяков М.И., доктор экономических наук, профессор
Ковалева Н.Г., доктор экономических наук
Котлубай М.И., доктор экономических наук
Медяная А.Н., кандидат экономических наук, ответственный секретарь
Молина Е.В., кандидат экономических наук
Примачев Н.Т., доктор экономических наук, профессор
Садеков А.А., доктор экономических наук, профессор
Степанов В.Н., доктор экономических наук, профессор
Чернявский А.П., доктор экономических наук, профессор
Шубин А.А., доктор экономических наук, профессор

Настоящее издание включено ВАК Украины
в перечень специализированных изданий по экономическим наукам
(Постановление Президиума ВАК Украины № 01-05/9 от 08.09.1999 г.).

Свидетельство о государственной регистрации:
Серия ОД № 495 от 3 марта 1998 г.

© Институт проблем рынка
и экономико-экологических исследований
НАН Украины, Одесса, 2007

ВСТУПНЕ СЛОВО ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА ЗБІРНИКА АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ БУРКИНСЬКОГО Б.В.	6
<i>Квач Я.П., Реген В., Редькин А.С.</i> НОВЫЕ ПОДХОДЫ К УПРАВЛЕНИЮ НА ОСНОВЕ ПРИНЦИПОВ САМООРГАНИЗАЦИИ	8
<i>Біла С.О.</i> ІНТЕГРАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОГО ПОДІЛУ ПРАЦІ	17
<i>Орлова О.В., Яцкевич І.В.</i> ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	27
<i>Волохова М.П.</i> СТИМУЛЮЮЧА ФУНКЦІЯ ОПОДАТКУВАННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	31
<i>Буряк П.Ю., Петик Л.О.</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВО-БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	38
<i>Грицуленко С.И.</i> ИЗМЕРЕНИЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО КАПИТАЛА	45
<i>Лайко О.І.</i> МЕТОДИЧНІ ПРИНЦИПИ ОЦІНКИ ВІДТОКУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ З ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	52
<i>Турица Н.А.</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ У ЗВ'ЯЗКУ ЗІ ВСТУПОМ У СОТ	59
<i>Новицкая С.С.</i> МОДЕЛИ ТЕОРИИ ВОССТАНОВЛЕНИЯ ОСНОВНЫХ ФОНДОВ И РЕКУРРЕНТНЫЕ УРАВНЕНИЯ	63
<i>Чуркіна І.Є.</i> РЕГІОНАЛЬНА ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ	67
<i>Цугунян А.М.</i> РОЗРАХУНОК ВЕЛИЧИНИ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ МІЖ СЕКТОРАМИ ВІДТВОРЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РЕГІОНУ	75

<i>Мельничук Л.Ю.</i> СУЧАСНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИМИ АКТИВАМИ КОМПАНІЙ	82
<i>Гончарук О.В., Рогальська Н.Г., Халаміренко Л.О.</i> КОНТРАКТНІ УГОДИ ЯК ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ ІНТЕГРАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА	89
<i>Коваль В.В.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЦЕСНОГО ПІДХОДУ ЯК СПОСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ КОМПАНІЇ	95
<i>Петруня Н.В., Гришова І.Ю.</i> МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВІВ І КАПІТАЛІВ ПІДПРИЄМСТВ	100
<i>Терещенко О.М., Юр'єва Г.В.</i> ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ В СИСТЕМІ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЗА ДОПОМОГОЮ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	106
<i>Хрущ Н.А.</i> ВІРТУАЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА: ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	114
<i>Сафонов В.О.</i> СТРАТЕГИЧЕСКОЕ ПАРТНЕРСТВО В УПРАВЛЕНИИ МАРКЕТИНГОВЫМИ КАНАЛАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ	123
<i>Сьомченков О.А., Добровольський О.І., Адамкович М.М.</i> АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ПІДХІД ПРИ ОБРАННІ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ	129
<i>Тардаскіна Т.М.</i> СТРАХУВАННЯ РИЗИКІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ МЕРЕЖ	140
<i>Несененко П.П.</i> ПРОБЛЕМИ І НАПРЯМКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ ОДЕЩИНИ	147
<i>Орлов В.Н., Зяблов С.В., Ковальчук О.Г.</i> ЭКОНОМИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ РАЗВИТИЯ ТЕЛЕКОММУНИКАЦИОННОГО РЫНКА В СЕЛЬСКИХ РАЙОНАХ	156
<i>Косовская Е.В.</i> МЕТОДЫ ОЦЕНКИ УЩЕРБОВ ОТ УХУДШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ	162
<i>Скорик Н.В.</i> СОХРАНЕНИЕ БИОРАЗНООБРАЗИЯ В РЕШЕНИИ ПРОБЛЕМЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ	169

<i>Андерсон Н.В.</i> ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В КОНТЕКСТІ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА: ДОСВІД ЄВРО РЕГІОНУ «НИЖНІЙ ДУНАЙ»	177
<i>Воробйова О.А., Дишловий І.М., Харічков С.К.</i> НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ	185
<i>Кравченко Н.І., Коваль В.В.</i> ВПЛИВ ПРИВАТИЗАЦІЇ НА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ОПЕРАТОРІВ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ	194
<i>Мартыненко О.Г.</i> ПРИМЕНЕНИЕ ТЕОРИИ НЕЧЕТКИХ МНОЖЕСТВ В ОЦЕНКЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ И РИСКА ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ В УСЛОВИЯХ НЕОПРЕДЕЛЕННОСТИ	200
<i>Бритченко І.Г., Колодинський С.Б.</i> СПЕЦИФІКА ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	205
<i>Купинец Л.Е.</i> ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ КАК СИСТЕМООБРАЗУЮЩИЙ КОМПОНЕНТ РАЦИОНАЛЬНОГО ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ В АПК	212
<i>Колодинський С.Б., Величко А.С.</i> ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ СОЦІАЛЬНОЮ ПРАКТИКОЮ	223

Сучасний етап розвитку науково-технічного прогресу створює засади для активного впровадження інтенсивних методів у навчальний процес підготовки фахівців. Головним засобом підвищення їх віддачі є активізація резервних можливостей особистості студента під час навчання [1, с. 58].

Якщо розглядати навчання як діяльність, в якій суб'єкт, що поставлений декілька разів в однакову ситуацію, змінює свої знання системним та відносно стабільним чином, то інтерактивні стилі навчання можна розглядати як цілеспрямовану систему взаємопов'язаних навчальних дій, за допомогою яких досягається певний результат.

Існує достатньо велика кількість різнопланових концептуальних підходів до визначення інтерактивних методів навчання, хоча, загальною їхньою особливістю є розуміння стилю навчання як моделі специфічного відношення до процесу навчання.

Із закордонних дослідників даною проблематикою переймалися Стернберг, Дунн, Кольба, Ентвісль, Рамсден, Олрі-Луї. Серед вітчизняних авторів, вважаємо за доцільне, згадати наукові праці П. Власова, Н. Костриці, В. Портних, М. Семаго, Л. Шимановської-Діанич, Г. Щокіна тощо. Але здобутки вищеозначених авторів не торкалися взаємозалежності між певними інтерактивними методиками та здатністю цільової аудиторії сприймати та засвоювати їх, а також дослідження реальної результативності новітніх методів навчання згідно сьогоденних вимог ринку праці до випускників вищих навчальних закладів.

Виклад основного матеріалу. Згідно певних наукових поглядів, існує три детермінанти успішного навчання: особистісні риси студента, що впливають на навчання, засвоєння знань; тип навчання, яким опановуються певні знання та навички; зміст, яким наповнений тип навчання [2, с. 243].

Вважаємо за доцільне розкрити сутність терміну «інтерактивний метод навчання». Інтерактивний (Inter — взаємний, act — діяти) — означає взаємодіяти, знаходитися у режимі бесіди, діалогу. Іншими словами, на відміну від активних методів інтерактивні орієнтовані на більш широку взаємодію учнів не лише з викладачем, але й одного з одним, та на домінують активності у процесі навчання. Місце викладача у проведенні інтерактивних занять зведене до спрямування діяльності учнів до досягнення цілей уроку. Викладач також розробляє план уроку (зазвичай це інтерактивні вправи та завдання, під час виконання яких студент вивчає матеріал). Отже, основними складовими інтерактивних уроків є інтерактивні вправи та завдання. Важливою відмінністю інтерактивних вправ та завдань від звичайних є те, що їх виконання не тільки і не стільки закріплює вже вивчений матеріал, а формує нові знання та навички студентів. Сучасні інтерактивні методи навчання, ми вважаємо, можна поділити на такі групи:

- творчі завдання;
- співпраця у малих групах;
- навчальні ігри (рольові ігри, імітація, ділові ігри, освітні ігри);
- використання суспільних ресурсів (запрошення спеціалістів, проведення екскурсій);
- соціальні проекти та інші поза аудиторні методи навчання;
- розминки;
- вивчення та закріплення нового матеріалу (інтерактивна лекція, робота з наглядними посібниками, відео- та аудіоматеріали, «учень у ролі вчителя», «кожен навчає кожного», мозаїка, використання питань, Сократичний діалог);

— обговорення складних дискусійних питань та проблем («Займи позицію», проєктні техніки, «Один — вдвох — всі разом», «зміни позицію», «Дискусія у стилі телевізійного ток-шоу», дебати, симпозіум);

— вирішення проблем («Дерево рішень», «Мозковий штурм», «Аналіз казусів», «Переговори та медитація»).

Теорія та практика ігрового моделювання навчального процесу розглядається, здебільшого, в приватних методиках навчання і набуває в останні роки все більшого поширення у процесі надання освітніх послуг вищими закладами освіти України [3, с. 3].

Досліджуючи доцільність впровадження інтерактивних методів, слід згадати, що процес навчання лише тоді буде ефективним, коли йому сприяють, принаймні, зовнішні та внутрішні мотиви навчання. Тобто, готовність реципієнта сприймати методику, що пропонується.

Зовнішні мотиви — це сукупність обставин, що спонукають до навчання, стимулюють її. До них відносять все, що стосується організації навчання: вдало складений розклад занять, естетично оформлені аудиторії, укомплектований бібліотечний фонд, здорова атмосфера у колективі [4, с. 12] і, звичайно, тип та зміст навчання. Причому, всі вищезначені елементи взаємопов'язані і в недостатньому доповненні, на нашу думку, втрачають сенс та процес сприйняття споживачами освітніх послуг. Тобто, недостатньо застосовувати новітні інтерактивні методи, необхідно ще їх забезпечувати відповідною інфраструктурою.

Якщо розглядати внутрішні мотиви (стимули навчання), говорять про сукупність бажань, намірів, прагнень, що спонукають споживача освітніх послуг засвоювати знання. Особливої важливості вони набувають у процесі самостійного опанування знаннями. Такі стимули носять індивідуальний, особистісний характер і базуються не лише на процесі пізнання, а й на усвідомленні необхідності отримання знань.

Ми цілком підтримуємо думку про те, що мотивація отримання освітніх послуг у ВНЗ знаходиться у залежності від моделі соціального старту потенційних споживачів освітніх послуг [5].

Існує три типові моделі соціального старту тих, хто бажає отримувати освітні послуги у закладах вищої освіти.

Перша модель: під неї підпадають представники молоді, що орієнтують свої життєві плани на цінності вищої освіти (25—30%). При цьому далеко не всі з них мотивують придбанням знань. Кожен третій керується суто інструментальними мотивами (отримання диплому, відстрочка від армії тощо).

Другу модель обирає більша частина молоді, яка свій соціальний старт також пов'язує з отриманням освіти, але конкретні її форми після завершення школи не визначає (60—70%). Поведінка даної категорії залежить від обставин, до яких можна віднести зручність розташування ВНЗ; рівень знань, що отриманий у школі; наявність фінансових ресурсів у батьків тощо. Тобто, категорія, що керується терміном «доступність».

Прибічники третьої моделі (приблизно 10%) головним критерієм отримання вищої освіти вбачають подальше отримання престижної чи високооплачуваної роботи, професії. Тобто, навчання обирається цілеспрямовано, з відповідно-підготовленою фінансовою базою та відповідним вихідним рівнем шкільної освіти (ліцей, школа-гімназія тощо).

Звичайно, стартові позиції молоді та обрання ними стратегії поведінки у більшості визначаються освітнім статусом батьків, рівнем добробуту сім'ї, регіональними умовами проживання, тендерними факторами, а також факторами акселерації. Але, так чи інакше, вони впливають на готовність споживача освітніх послуг сприймати інтерактивні методи навчання, приймати в дискусійних процесах активну участь та генерувати нові ідеї та рішення.

Сучасні європейські студенти економічних спеціальностей іноді володіють обсягом знань більшим за знання викладача. Окремі студенти вже мають певні досягнення в бізнесі або інших сферах суспільного життя. Попередній успіх або досвід багатьох європейських студентів є наслідком наявності саме особистої власної точки зору, яка іноді кардинально відрізняється від загальноприйнятої у суспільстві на певні економічні процеси та явища. Яскравим прикладом тому є протиріччя головного закону маркетингу та економіки в цілому з загальноприйнятими методами викладання. Це проявляється у наступному. Як відомо, головним для ринкової економіки є закон попиту та пропозиції. Тобто коли переважна більшість учасників ринку продає певний товар, то доцільним є його купівля і навпаки. Тому в ринкових умовах саме меншість постійно виграє, що не припустимо в науці або суспільному житті. Крім того для здійснення ефективної підприємницької діяльності найважливішою є така риса як ініціативність та формування власної точки зору на економічні процеси та явища. Це обумовлює потребу побудови такої атмосфери під час навчального процесу, яка виключає абсолютне домінування та абсолютну правоту викладача по кожному питанню. З власної практики можу додати, що навіть теоретично неможливо припустити, що викладач завжди правий, бо він є також людиною і може помилитися.

Під інтерактивними методами викладання доцільно розуміти дух дискусії та обміну думками, який виникає внаслідок обміну інформацією та взаємного збагачення знань викладача і студента внаслідок такого обміну. Під активними методами маються на увазі активні дії студентів, тобто активне слухання лекцій або активне висловлювання власної думки на семінарському занятті. А інтерактивні методи побудовані на одночасному обміні думками або спільному пошуку рішення поставленої задачі.

Але звернемось до реалій української освіти. Сучасні українські студенти ще не зовсім готові сприймати викладача як опонента у науковому діалозі при обміні думками ніж вчителя, думка якого не обговорюється і не оскаржується ніколи. Сучасні студенти ще не мають відповідного рівня культури ведення дискусії та досвіду самовисловлювання.

У зазначених умовах є недоцільним та неефективним використання найдосвідченіших фахівців з відповідного напрямку, таких як доктори наук та професорський склад, для побудови навчального процесу на обміні думками та точками зору зі студентами, які не готові до відповідного рівня обміну науковообґрунтованими власними позиціями. Тому розумним здається застосування висококваліфікованих науковців на рівні магістрантів та аспірантів, студентів, що отримують другу вищу освіту, а також для підвищення кваліфікації доцентів, викладачів і асистентів кафедр всіх рівнів.

Наступною особливістю інтерактивних методів навчання є їх зв'язок з самостійною роботою студентів та науковими дослідженнями. Це виходить з того, що

формування власної думки для подальшого обміну у навчальному процесі можливо за умов формування такої думки в результаті самостійної роботи та її обґрунтування в науковому дослідженні. Саме наукова робота студентів і молодших викладачів повинна займати ліву частку у наукових дослідженнях вузу. Тому є просте пояснення. Наковець, який має відповідний диплом кандидата або доктора наук відповідно до чинного законодавства має право самостійно займатись науковими дослідженнями без отримання додаткових ліцензій чи дозволів. Це може бути здійснено, наприклад, шляхом укладення звичайного договору навіть без реєстрації підприємницької діяльності науковець може здійснювати наукову діяльність відповідно до закріпленого у дипломі науковому напрямку. Студенти та молодші викладачі можуть здійснювати наукові дослідження виключно в межах договорів та наукових тем вищих навчальних закладів під керівництвом досвідчених науковців. Це дозволяє організовувати наукову діяльність студентів та інтегрувати науку в навчальний процес. Саме отримання внаслідок наукової роботи відповідних результатів дослідження є підґрунтям для врахування точки зору студента на самому високому рівні як науково обґрунтованої.

Багато викладачів та педагогів висловлюють застереження про те, що право на висловлювання власної точки зору студента ускладнює контроль за рівнем і чіткістю знань студента. Кредитно-модульна система дозволяє дати відповіді на такий виклик сучасності. Кредитно-модульна система враховує та вимірює не стільки рівень знань студентів скільки їх роботу по формуванню та висловлюванню певної точки зору за певною темою, проблемою та дисципліною. Кредитно-модульна система дозволяє нараховувати бали не тільки за якість знань під час іспиту або тестування, але і передбачає бали за написання авторефератів, наукові виступи і доповіді на семінарах, присутність на заняттях та активну участь при постановці запитань, участь у наукових дослідженнях тощо.

Черговим підтвердженням переваг інтерактивних засобів навчання є той факт, що такі методи навчання вже сьогодні повністю домінують у бізнес-освіті, науково-методичних семінарах, корпоративних тренінгах. Їх застосування дещо обмежено певною формальністю при формуванні навчальних планів та робочих програм вищих навчальних закладів. Але у керівництва переважної більшості вузів України, їх професорського-викладацького складу вже сформовано усвідомлення доцільності та необхідності впровадження інтерактивних методів навчання. У той же час на думку багатьох фахівців важливим є уникнення можливої помилки по формалізації та стандартизації конкретних прийомів щодо використання інтерактивних заходів навчання. Доцільним є залишити певну самостійність викладача при виборі форм та методів інтерактивного спілкування зі студентами. Потрібно залишити місце для творчості та самостійності у виборі конкретних методів кожним викладачем. Особливо важлива така постановка питання для варіативної частини навчального плану, тобто для дисциплін по вибору. Можливість такого вибору є єдиним і актуальним механізмом розвитку внутрішньовузівської конкуренції серед викладачів однакового рівня кваліфікації. Для більш ефективного впровадження інтерактивних методів навчання їх треба починати впроваджувати не на перших курсах, де викладаються базові дисципліни для колишніх учнів шкіл, коледжів та ліцеїв, а з тих дисциплін, що викладаються для аспірантів, магістрантів, студентів факультетів другої вищої освіти,

авторських курсах і тренінгах, тощо. І тільки після вдалої апробації на зазначених напрямках доцільним є перехід всієї системи вищої освіти до інтерактивних методів навчання.

Дослідження вторинної інформації, контент-аналіз оголошень, опублікованих у різних регіональних та всеукраїнських виданнях про прийом на роботу молодих спеціалістів дали змогу скласти орієнтований портрет конкурентоздатного випускника ВНЗ: практична компетенція здійснення певного виду діяльності — 100%; уміння працювати за комп'ютером — 91%; володіння іноземною мовою — 84%; уміння виражати думки в усній і письмовій формі — 56%; уміння працювати в команді — 24%; комунікабельність — 22%.

Зокрема, комплексна модель фахівця з маркетингу виглядає наступним чином: схильність до навчання, мобільність, стратегічний розум, знання суміжних наук, інтуїція, енергійність, добре знання ринку — 14%; вміння працювати в колективі, аналітичні здібності, обов'язковість і відповідальність, ініціативність — 29%; теоретичні знання про маркетинг, стійкість до стресів, креативність — 43%; знання галузі, в якій працює дана компанія, комунікабельність — 57%. Отже, внутрішній потенціал ВНЗ має забезпечувати випуск фахівців, що відповідатимуть вищезазначеним ринковим вимогам.

Досить цікавим виявилось ранжування студентами факторів, що в найбільшій мірі визначають якість їх підготовки як кваліфікованих спеціалістів за обраним фахом:

- формування практичних навичок в процесі навчання 78,5%;
- висока кваліфікація викладачів 70,1%;
- відповідність змісту дисциплін вимогам практики 54,3%;
- оптимальний набір дисциплін в навчальному плані 48,4%;
- використання викладачами нових педагогічних технологій 36,8%;
- технічне забезпечення навчального процесу 24,7%;
- використання у викладанні дисциплін досягнень науки та практики 18,2%;
- навчально — методичне забезпечення учбового процесу 17,4%;
- наявність в дисциплінах виховної складової 12,8%.

Саме інтерактивні методи навчання формують практичні навички в процесі навчання, підвищують кваліфікацію майбутніх фахівців.

Висновки та перспективи подальших розробок. Застосування інтерактивних методів навчання, кредитно-модульної системи, розширення самостійної роботи студентів та їх науково-дослідної роботи, перехід до рейтингової системи тощо, мають суттєво підвищувати якість освіти, вирішуючи тим самим деякі сучасні проблеми вищої школи. Але слід під час їх обрання враховувати мотивацію споживачів освітніх послуг та нагальні потреби ринку праці і між цими двома факторами формувати їх зміст та наповненість.

Література

1. Нікітіна Г.О., Березін О.В. Роль кейс-методу у підготовці фахівців економічного спрямування // Матеріали міжвузівської науково-практичної конференції «Моніторинг якості процесів і результатів освітньої діяльності», 27—28 березня, 2003 р. — Полтава: РВВ ПУСКУ, 2003. — С. 58—60.

2. Збанацкая А.Б. Индивидуальные стили обучения и мотивация обучающегося. // Аспирант и соискатель. — 2004. — № 5. — С. 242—247.
3. Носаченко И.М. Игровые методы обучения в экономике: Учеб.-метод. пособие. — К.: МАУП, 1995. — 80 с.
4. Головатый Н.Ф. Учись учиться: Учеб.-метод. разработка. — К.: МАУП, 2000. — 76 с.
5. Богословская О. Мотивация получения высшего образования в контексте выбора профессии // Высшее образование в России. — 2006. — № 5. — С. 44—47.

ABSTRACT

Britchenko I.G., Kolodinskij S.B.

SPECIFIC OF APPLICATION OF INTERACTIVE METHODS OF TEACHING IN SYSTEM OF HIGHER EDUCATION OF UKRAINE

The questions of application of interactive methods of teaching in the system of higher education are examined in the article. Essence of interactive methods of study opens up, explanations of specific features of application of interactive methods in teaching are given.

Научное издание

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ИННОВАЦИИ

ВЫПУСК 31

**ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ МОНИТОРИНГА
И РЕГУЛИРОВАНИЯ ПОВЕДЕНИЕМ ЭКОНОМИЧЕСКИХ СИСТЕМ**

Сборник научных работ

Печатается по постановлению Ученого совета
Института проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины

65044, г. Одесса-44, Французский бульвар, 29.
Институт проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины.
Тел.: (0482) 22-29-05, 22-66-74

Статьи печатаются в авторской редакции

Подписано к печати 18.07.2007. Формат 70×108/16.
Усл.-печ. л. 18,7. Уч.-изд. л. 20,47. Тираж 300 экз. Зак. № 0707-06.

Отпечатано с готового оригинал-макета в ЧП «Фенікс»
Свидетельство ДК № 1044 от 17.09.2002 р.
65009, г. Одесса, ул. Зоопарковая, 25. Тел.: 8(048)7777-591.